

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Samtale imellem en Bonde og en
Urtegaardsmand om en Hauges Indretning
med Frugt-Træer og Jord-Frugter, forfattet udi
Spørsmaal og Giensvar af Paa-Rørende.

Udgivet år og sted | Publication time and place: Odense : trykt i det Kongel. Privil. Adresse-
Contoirs Bogtrykkerie, 1781

Fysiske størrelse | Physical extent:

19 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

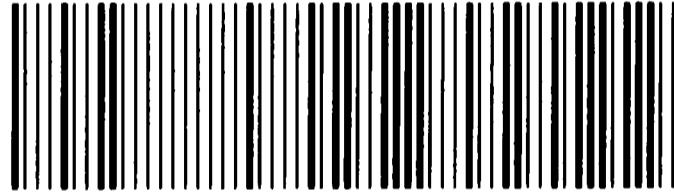
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

P M Hauges
Indretning

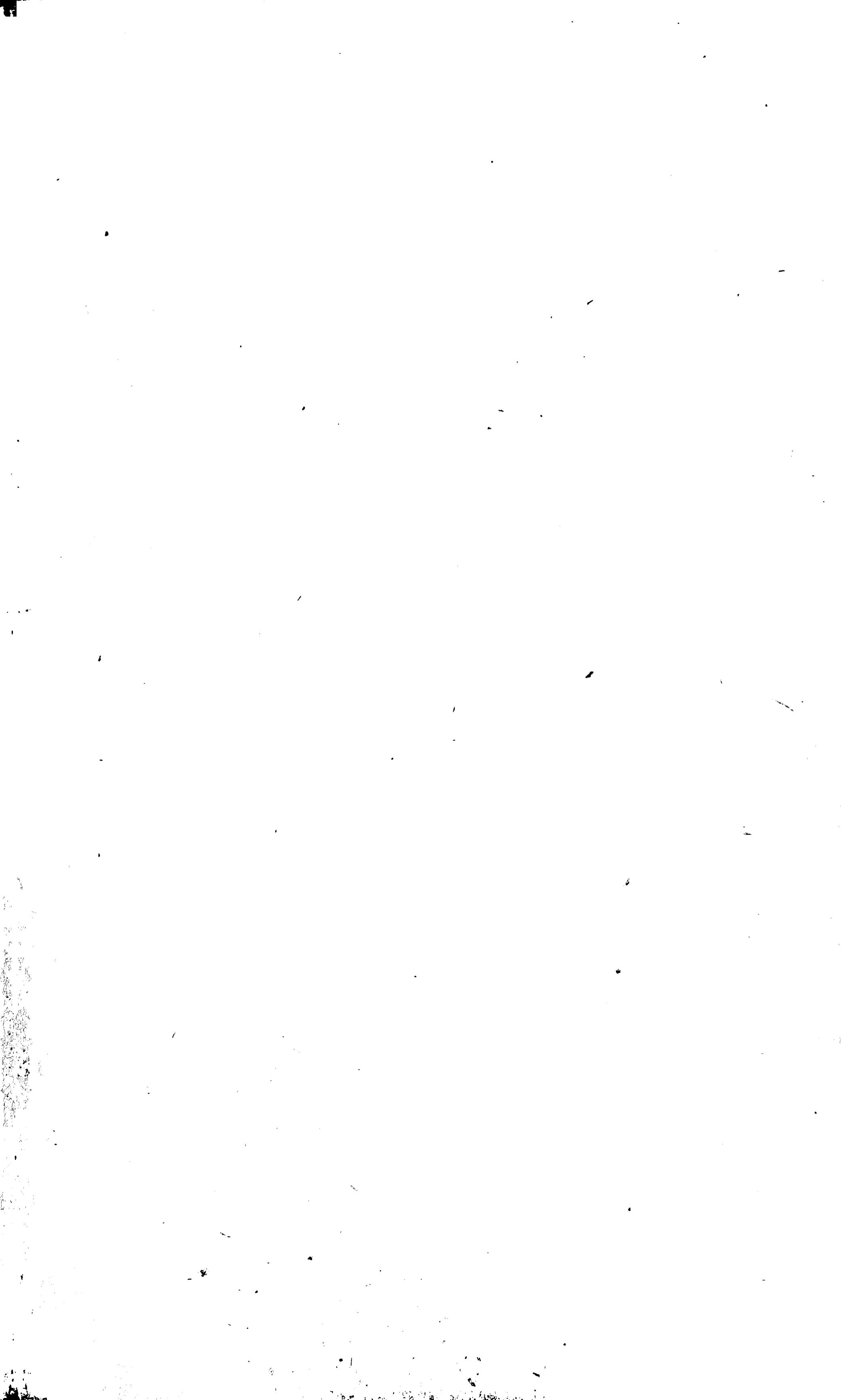
26.-16

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021678997

Gamtale
imellem en
Bonde og en Urtegaardsmænd
om en
Sauiges Sandretning
med Frugt-Træer og Jord-Frugter;
forsattet udi
Spørsmaal og Giensvar
af
Paa-Rørende.

- Odense 1781.

Egypt i det Kongel. Privil. Adresse-Contoirs Bogtrykletsie.

1ste Cap. Om hvilke Steder man skal
udvælge til en Hauge.

2det Cap. Om at indhegne Pladsen.

3die Cap. Om at kiende Jordens Bonite
og dens Behandling.

4de Cap. Hvorledes den inddeles.

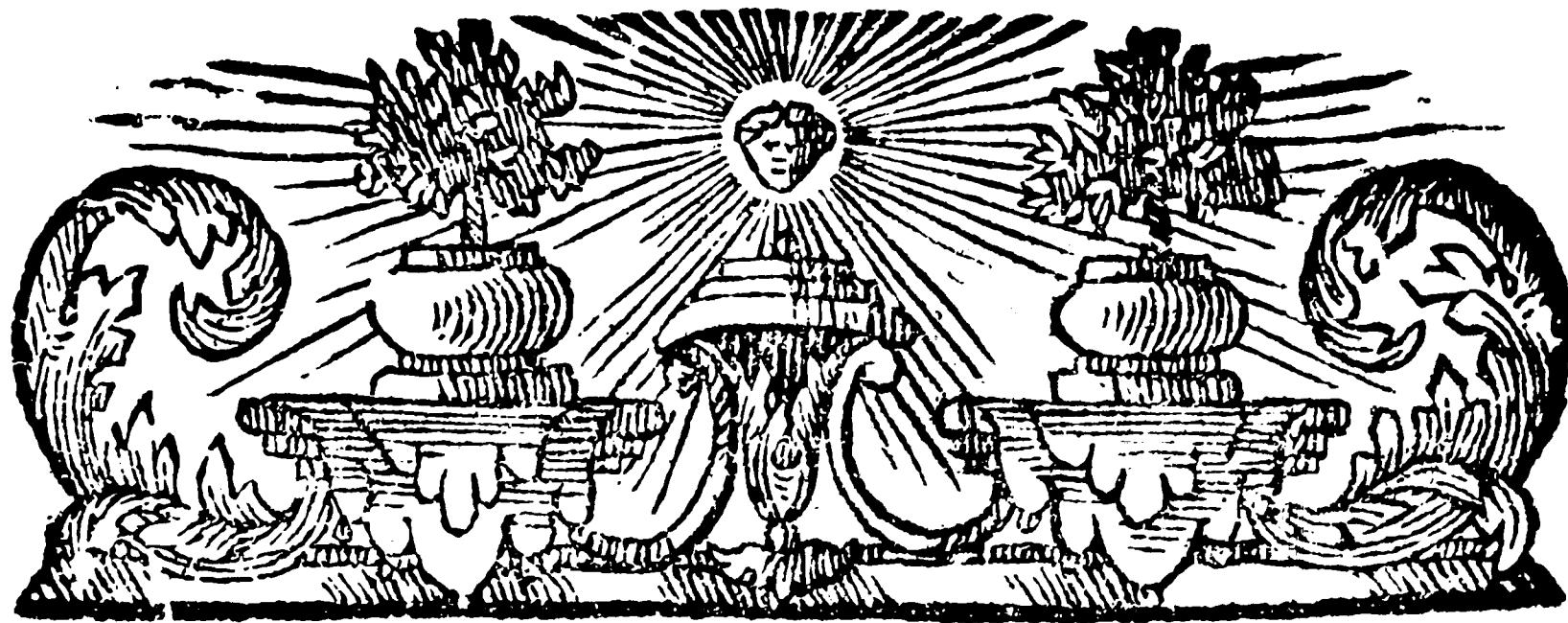
5te Cap. Om Frugt-Træer og deres
Behandling.

6te Cap. Om Kjøkken-Urter og deres
Dingang.

7de Cap. Om Træernes Frugter at kien-
de, naar de ere modne, og om
Gudavlingen, tillige at conserve-
re dem i Vinteren over.

8de Cap. Om Kjøkken-Urter at indtage
og consevare om Vinteren.

Iste Capitel.

Bonden. Siig da, hvad Sted ieg skal udvælge til at anlægge en Hauge paa?

Urtegaardsmanden. En bequem Plads imod Sønden, hvor Solen kan have frie Afgang.

B. Er det lige meget, enten ieg udvælger det høye, eller dybe, eller det jevne Land dertil?

U. Det jevne Land er det beste, om det kan haves, men det høye er derimod det ringeste.

B. Hvorfør?

U. For trende Marsagers Skuld.

B. Siig mig da disse Marsager!

U. 1) at afværge de skadelige Vinde, 2) at Solen falder ikke heller saa hæd, og 3) findes Jordens Bonite i Almindelighed bedre paa den jevne Jord, end paa de høye Sand-Banker.

2det Capitel.

B. Hvad Hegen skal ieg da anlægge omkring saadan en Hauge, som er meest varigt og best nyttigt?

U. Du skal opføre en gren Vold eller Dige med Grensvær eller Terv, læg saa et Lav Terv efter en Snor omkring Pladsen; det underste Lav skal være 8te Kvartier breedt, og saa farer du fort ned at opføre Volden, indtil den bliver 10 Kvartier høj, dog saaledes at det øverste Lav en er mere end 3 Kvartier breedt, og den Side ud ad maae være ongesær lige op, men den underste skal være noget skree op ad.

B. Er det tienligt, at ieg faste en Grøft uden omkring Volden?

U. Nej, det er bedre at sætte Volden paa jvn Jord, thi ved Grøftningen kommer den tit og ofte til at skride ned, og derved foraarsager dobbelt Uebryde.

B. Hvorlænge kan saadan en Vold staae?

U. Naar Tervene en ere mykere end 3 Tømmer, og de ere gravede i rette Tid, saa kan den staae udi 12 til 16 Aar.

B. Hvad Tid om Aaret ere da Tørvene best?

U. Ved St. Hans Dags Tider, dog helst udi Regn = Venrlig.

B. Kan ieg ei sætte et levende Gierde inden omkring ved Volden, og hvilke Tæer dertil ere tienlige, og hvad Tid de skal sættes og hvorledes man skal omgaes dermed?

U. Jo, det er baade smukt og meget gavnligt; dertil er hvud eller Hauge = Torn de beste, disse opgras-

opgraver du i Skovene og hvor de findes; dog forvares Redderne, at de en tage Skade ved Opgravingen; de maae en være tykkere end en Finger paa Stammen, thi ellers ~~er~~ de for gamle. Deraf hiembringer du saa mange, som der behoves, kaster lidet Jord paa Redderne, indtil du kan faae dem sat. Fast saa en Crest en halv Alen fra Bolden inden omkring, saa Redderne kan sættes derved uden at twinges, en halv Alen imellem hvert Træ; fast Jorden til paa dem; let dem lidet at Jorden kan komme vel imellem Redderne; et Øvarteer Jord skal du komme oven paa Redderne; treed det vel til, saa afficerer du Stamnen et Øvarteer fra Jorden, lad dem saa staae et Aar om. Denne Plantning skal seer saasnart Frosten astager om Føraaret, nemlig i Febr. eller Martii Maaned.

B. Hvaar nu det første Aar er forbi, hvad skal ieg da anfange med samme Hække det andet Aar?

U. Saal skal du tage de længste Greene og ville dem i hverandre, saa at Hækken kan blive tæt fra Jorden af, men de saaue Greene jevner du lidet med Saxon oven og paa Siderne, paa det at Hækken kan blive ink og jevn.

B. Hvor tit og hvad Tid er det best at flippe sagdanne Hækker om Aaret?

U. Udi Junii og September er det best, saa haver du alle Tider en smuk Hække.

3die Capitel.

B. Hvorpaa kan ieg da riende Jordens Bonitet, og hvorledes den skal blandes til en beqvem Hauge-Jord?

U. Er Jorden leeragtig, da skal du oploese den med Sand, og er den sandagtig, skal den blandes med opkastet Dnyd af Fiske-Parker, Dammer og Grefter. Men falder Pladsen vaad og kold, skal du holde en god opkastet Greft uden omkring, for at trække Vandet ud af Haugen.

B. Er det lige meget, hvad Slags Sand ieg bruger til at oploese leeragtig Jord med?

U. Nej, der er stor Forskiel paa Sand.

B. Siig mig da denne Forskiel!

U. Strandsand er ganske ubrugelig dertil, thi den er salpeteragtig, men den fine Marksand er den beste, nemlig den gule og hvide, thi den røde er alt for mager.

B. Hvad Giødning er best at sætte paa Haugen?

U. Den maa være ferraadnet, thi den friske Mæg er en god, thi den er for heed og brændes.

4de Capitel.

B. Maar nu Hauge-Pladsen er planeret og indhegnet, hvorledes skal ieg da indrette og deele den?

U. Aldi store og smaae Qvarterer efter Pladsens Beskaffenhed og eget Behag.

B. Hvad for Træer ere best at indhegne Qvartererne med?

U. Disse ere Buxbom, Lavendel og Issop, thi Ribes,

Ribs-, Stikkelsbær- og Ligustrum-Træer tage for megen Grede fra Jorden og hindre at Urterne ingen Soel eller Lust kan faae.

B. Paa hvad Tid skal ieg anlægge disse Hækker, og hvorledes skal de sættes?

U. Udi Maj Maaned er det den beste Tid at sætte dem, og det saaledes: du faste en Grøft efter en Snor omkring Qvartererne, sæt dem saa gandske thndt, at Toppen kan naae hverandre, og ikke meere maa være over Jorden end 3 Finger hei, træd saa Jorden til ved dem, saa kan du jevne dem lidt med Saxon; naar du klapper dem hvert Aar udi Augusti Maaned, at de en blive for storsre, saa kan disse Hækker staae udi 6 a 8 Aar.

B. Mig synes, at Ribs- og Stikkelsbær-Træer ere ogsaa nyttige, hvorledes skal disse omgaaes, og paa hvad Tid?

U. Udi Martii er det den rette Tid at flytte, sætte og bestiære dem; du kan og sætte dem uden Rod, saaledes: du tager de længste Skud, fast smaae Huller, hvor du vil sætte dem, beh et Qvarter af den nederste Ende af Skudet, og læg det paa Bunden, og lad det øvrige af Greenen staae lige op, træd Jorden vel til, det slaaer godt an, og groer gierne; det er best at sætte dem, hvor de en gør for megen Enhænge for de andre Træer og Urter; de eenstammede bære meget, men bør at bestiæres ligesom andre Frugt-Træer.

B. Er det tienligt, at ieg sætter Frugt-Træer udi Haugen imellem Risken-Urterne?

U. Nej, du maa deele Haugen udi tvende Deeler,

le, nemlig den øverste eller torre, og den nederste eller folde. Den øverste Deel skal du have til dine Frugt-Træer, disse bør sættes lige udi Rad, 6 Ellen i mellem hvert Træe. Men den underste Deel hører til Kiekkens Utterne, thi Træerne kan en fordrage den folde Jord, og saa skygge de ikke heller for Utterne, naar de staae udi deres egen Deel af Haugen.

5te Capitel.

B. Siig mig nu hvilke Træer der ere mig best gavnlig, og meest til fordeel udi saadan en Hauge?

U. Disse ere Æble-, Pære-, Kirsebær- og Cathrineblomme-Træer.

B. Kan ieg ikke selv med Tiden forstaffe mig saadanne Træer?

U. Jo, du kan udse de modneste og beste Frugter af Æbler og Pærer, forvare dem paa et Sted, hvor de en kan fryse Vinteren over til April Maaned, tilreed saa et Beed udi Hauen, beblendet med lidet Sand, taa saa Kiernerne af bemeldte Frugter, og læg udi Bedet, ligesom du lægger Ester eller Agurker, en Finger ihk Jord oven paa dem, lad dem saa staae udi 2de Mar at vore, men de Greene paa Siderne skal du affskære som udskomme.

B. Men Kirsebær- og Cathrineblomme-Træer, hvorledes skal dermed omgaaes?

U. Deraf udseger du de beste og modneste Kirsebær og Blommer, henlægger dem paa et fugsigt Sted Vinteren over, men førend du lægger dem,

dem, skal du knælle Skallen, dog saaledes, at
Kiernene blive gandske heele, læg dem saa paa
samme Tid og Maade, i lige faadant et Bed, som
forhen er meldt om Ebler og Værer.

B. Hvaar de nu ere 2de Mar gamle, hvad skal ieg da
ansange med samme?

U. Saa skal du ansægge et nyt Bedd eller Bom-
skole, og flytte dem derudi, een Alen fra hinan-
den, dog bestiæres Redderne og Toppen lidet, saa
vore de desbedre.

B. Hvor længe bør de at staae udi ommelte Bomskole?

U. Indtil de blive saa tølle paa Stammen,
som en finger, saa skal du udi Martii eller April
Maaned, naar Frosten erpheret, affikære Stamn,
men paa et Sted, hvor Barken er glat og reen;
den maa være lige affkaaren, split den varlig med
en Kniv ved den eene Side af Marven, sæt en lis
den Kilde af haardi Træe deri, og aobne Splitten
at du kan sætte Egten ned, uden at trække den;
tag en Green med Led eller Knæe ved af et Træe,
som haver baaren, og som du haver Lyst til Fruge
af; denne Green skal tages af den sondre Side
af Træet, thi den er meest frugtbar, skær Barken
af paa begge Sider op til Knæet, lige højt paa
begge Sider, tag den Bark ogsaa bort, som skal
vende ind i Stammen, men den yderste skal forva-
res, at den en klemmes eller flækkes; denne Af-
skæring maa en være længere end en Tomme;
lad saa fire Dynne eller Knopper blive, skær det
ovrigt af; sæt den ned udi Splitten, saaledes at

Gætgangene møde lige imod hinanden, baade paa
Stammen og paa Egten, tag saa Skilen op, tag saa
Baum-Box, som er sammensmeltet af Box. Tælg,
Terpenzin og lidet stødt Sverel, og bestryg Stam-
men oven paa, og ved Siderne, at ingen Bind
eller Vand kan komme der ind; bind det saa til
med Bast; dette maa forrettes udi tært Beirligt;
udi Ebles-Stammer podes Ebler, og Pærer i
Pærestammer, thi de voxe best tilsammen.

**B. Hvorledes skal man omgaes med Kirsebær-
og Blomme-Træer?**

U. Disse skal du udi Julii Maaned, naar Træers-
ne ere i deres beste Gæt, oculere; der tages af
en Egte, eller af et Træe, der har baaret, som du
vil have Frugten af, en Green, som haver gode
Dyne eller Knopper, tag det tredie eller det fierde
Blad fra Ledet, skær Barken over paa begge Si-
der og ved Enderne, tag saa Bladet af, uden at
skade Dyet og den liden Spiir, som gaaer ned fra
samme, gandske varlig, skær et Kors paa Stam-
men, hvor Barken er glat, flæk den op, uden at
brække den, sæt Bladet der ind paa det bare Træe,
bind Barken af Stammen uden over dette, og sveb
det saa tæt til med blædt Bast, at ikke Vand og
Bind kan komme derind. Men du kan og flytte Kir-
sebær-Stammer hen under et ægte Kirsebær-Træe,
nemlig, du binder en Green ned saa dybt som du
kan, af det ægte Træe, skær Stammen af, og
split den i Midten, tag en liden Green med Knæe
ved, af den nedbønede, skær Barken af paa begge

Sider

Sider op til Kneet, og den som vender ind ad i
 Stammen, skal ogsaa bort, men den underste Bark
 forvares, laeg den ned udi Splitten, saaledes at
 Gastgangene kan samles lige imod hinanden, be-
 strng det gandske set til med Vox, som før er nieldt,
 tilbind det med Bast, saa slaaer det godt an, lad
 den sidde ved Moderen det første Aar, saa kan du
 afficere den, og hensætte den udi Haugen, hvor du
 selv finder for godt, deite Arbejde forrettes udi
 April Maaned.

B. Mig synes, at dette Arbeide vil falde mig noget
 vanskeligt, da ieg ei nogensinde haver seet sligt, men
 kan du ikke sige mig paa en anden Maade,
 hvorledes ieg kunde faae min Hauge bes-
 sat med skønne Frugt-Træer?

U. Jo, du kan forskrive dem ved en erfaren Ure-
 regaardsmand, hvad Sorter gode Frugter du vil ha-
 ve, og hvor mange du behover, disse kan bestemmes
 paa Alsee ved Bogimaun, og ved Kloster-Mølle
 i Jylland.

B. Godt, saa kan ieg desto hastigere faae min Hauge
 i complet Stand; men er det lige meget, enten
 ieg forskriver høye eller lave Træer?

U. Nei, thi de høystammede tage øste Skade
 af Binden, og de lave ere for meget i Skygge fra
 Solen, nien derimod ere de halvstammede de beste.

B. Men da ieg ikke veed Navn paa Frugt-Træer,
 naar ieg skal forskrive samme, sig mig da nogle
 Navne, som er mig best gavnlig!

U. Eble-Træer ere disse: Passe Pommerouge;
 rede Caviller; hvide dito; Botter-Ebler; Bor-
 stoffer,

stoffer; dobbelte Legabler; engelske Pipping; Neuettier, grønne, gyule og graae; Ugurk: eller Cantoræbler; Grabensteiner; hollandske Kantæbler, og mange andre Slags. Være-Træerne ere disse: dobbelte Pergamotter, enkelte dito, Moskattelle, dobbelte og enkelte; Keiserinder, ligeledes; Bon-chretiiner, o. s. v. Kirsebæt Træer ere: Vand Kirsebær, Spanske sorte dito; dobbelte Maj dito; Glas dito; Køeleniske dito; von der Natt, o. s. v. Blomme-Træer ere: Cathrine: eller Evediske Blommer; grønne dito; gyule, røde og blaae dito; men Cathrine-Blommer ere de sundeste og beste.

B. Hvorledes skal ieg sætte dem, og hvordan kan ieg holde dem ved Magt?

U. Du graver Hullerne efter Træernes Størrelse, at du kan sætte Redderne ned uden at tringe dem; det hederste af Redderne maa affskæres, sæd dem saa udi Hullerne, godt Muldjord derpaa, løft Træet lidet op og ned, paa det Jordcn kan komme vel intellem Redderne, der skal være et Qvarter Jord oven paa Roden, træd Jordcn vel til, men hvert Aar udi Martii Maaned skal du beskicere dem saaledes: alle de smaae Vand-Sprutninger og de Greene som voxe paa hinanden, disse maa affskæres, og lidet oven paa, saa et Træet kan voxe smukt lige op, og sidet huult i Toppen, paa det Træet kan have Luft; udi Regnveir skal du tage Rughalm, og krympe den Mos af Træerne, som samles paa dem om Vinteren, thi derved kommer det, at de ofte besænges med Rust og Kraft; skulde det hænde sig, skal

Skal det strax udskrabels med Kniven, og igien overstringes med samme Vor, som forhen er meldt; Kirsebær og Blomme-Træer maa ei skæres oven paa; hvor langt der skal være imellem hvort Træe, er oinmeldt i det 4de Capitel.

6te Capitet.

B. Siig mig nu, naar det er Tid at saae Røffen-Urter, og hvad Slags der er vores Stand meest gavnlig og nyttig!

U. Jeg vil opregne dig adskillige Sorter, nemlig grønne Kruus = Kaal, hvide Brunsviger dito, røde dito, grønne Safoj, tidlig Enpperske Blom dito, Porre, Spinat, Knoll = Gillerie, Krop Salat, og Maaneds-Rødiker; udi Martio eller naar Frosten lidet ophører, anlæg saa et Bed med Heste-Møg og Straae imellem hinanden, en halv Alen tyk, breed og lang efter Forudsædning, sæt et Bræt paa Kanten omkring samme, kom et Qvarter sandagtig Jord derpaa, saae omtalede Sorter Frøe derudi, lad det saa vore til Planterne saae 4 a 5 Blade, plaut dem saa i Qvartererne efter eget Behag; det er best at udplante 2de Dage før Maanen bliver fuld, skulde det falde i Frostveir, skal Bedet tildækkes med Straae om Natten.

B. Hvad Tid saaes de andre Røffen Urter udi Hauen og Qvartererne?

U. Udi April eller Maj, ligesom Vinteren aftager og Jorden kan blive bequem dertil.

B. Siig

B. Søg mig Navne paa disse Urter, og Omgangen
med dem!

U. De ere guule Rødder, Pettersillie, Pestenacker, rede Løg, Timian, Merian, Marsk Roer, Rødbeder. Naar Frøet er saaet paa Bedene, hakkes det lidet i Jorden med Riven; men Botfeldske Roer og sildig engelsk Blom-Kaal saaes ei førend i Junii Maaned; Blom-Kaal plantes i Skryggen, thi den fordrager ei den heede Soel.

B. Jeg haver hørt, at Abspargis ere ogsaa nyttige, søg mig da Omgangs-Maaden med dem!

U. Du kan forske dig et Hundrede Planter, meere eller mindre, ligesom du haver Plads til, disse kan bekommes ved Urtegaardsmænd, eller fra store Hauger, men fornemmelig fra Hamborg; naar du har bekoinmet Planterne, fast saa et Bed op udi Haugen, hvor det kan have Solen, det skal være 2de Alen breed, en halv Alen dyb, og 24 Alen lang til 100 Planter, kom Koe-Møg et Kvartær thk paa Bunden, kom derpaa et Kvartær god mulden Jord, læg Planterne i 3de Rader der oven paa med Rødderne ud til alle Sider, 3 Kvartær imellem hver Plante, kom derpaa atter et Kvartær godt Jord, og det saaledes at Rødderne kan være et Kvartær under Jorden, lad det staae udi 3de Aar, men om Vinteren maa du dække Bedet til med Heste-Møg eller Straae, og om Foraaret aftages og Jorden løsnes, men Rødderne maa ei res; det 3die Aar kan du stikke de største, men siden fremdeles hvert Aar, men ikke længere end til St. Hans Dag.

B. Hvor

B. Hvor længe kan saadant et Bed staae, og hvor meget kan der udbringes af samme Bed aarlig?

U. Det kan blive ved Magt i 16 a 20 Aar, naar det bliver vedligeholdt, som forhen er meldt, og kan udbringe 6 a 7 Kdlr. aarlig.

7de Capitel.

B. Hvorpaas kan ieg kiende naar Ebler og Værer ere modne?

U. Du kan kiende det derpaa, naar der begynsde at komme guule Plætter paa dem, eller du tager en af Frugten, og skærer den over, og du seer Kier-nene ere bruunagtige, saa ere de modne.

B. Hvorledes skal der saa forholdes med de modne Frugter?

U. Du skal plukke dem af Træerne paa en Dag naar de ere terre, og Solen ikke heller brænder for heed, bære dem ind udi et Kammer, hvor Solen ikke kan komme, lægge dem paa Rughalm, hvæc Slags for sig selv, uden at stedes, lad dem ligge der udi 3de Uger at sveede; imidlertid astørres de nogle Gange; naar de 3de Uger ere forbi, skær du Rughalm udi Hakkelse, som skal være vel tor, pak dem saa udi Tænder eller Kasser, Lav for Lav med Hakkelse imellem, sæt dem saa udi et Bærelse, hvor de ei kan synse, ikke heller er for varmt; jeg forsikrer at du kan paa saadan en Maade conservere endeel af adskillige Frugter Winteren over.

B. Hvor

B. Hvor paa Fiendes Kirsebær og Blommer
naar de ere modne?

U. Det kan du fiende derpaa, naar du tager en
i Sykler, og du seer at Steenene skilles fra
Kødet, saa ere de modne.

8de Capitel.

B. Kan ieg vel Fiende Rødløg, naar de skal optages,
og hvorledes de skal forvares om Vinteren?

U. Det fiendes derpaa, naar de ere udgroet,
og Zoppen falder; det skeer ohngefær ved Barthelos-
mai Tider; tag dem saa op, lad dem ligge nogle
Dage i Solen, læg dem saa ind paa et Loft indtil
det begnynder at fryse, tag saa Rødderne og Zoppen
af dem, hæng dem saa udi et Fiskegarn i et Kamnier,
hvor der er lide Barine.

B. Hvaar tages Timian og Mexican op, og hvorle-
des forvares de om Vinteren?

U. Disse optages udi October og bindes paa
Gierde, og hænges paa Loftet, men lidet Ti-
mian kan du lade blive staaendes i Haugen, paa
det du om Foraaret kan have noget grent.

B. Hvaar optages Guule-Rødder, Pestenacker, Rød-
Beder og Roer, og hvorledes forvares disse?

U. Disse opgraves udi October paa en Dag,
naar de ere torre, de skal ligge et Par Dage, at
de kan torres, læg dem saa ind udi et Huus, hvor
de ei kan fryse, eller i en tor Kielder, tag finn

Marke

Mark - Sand og læg Lav for Lav med Sand i mellem, hvært Slags for sig selv, saa kan det gode forvares.

B. Hvorledes skal man omgaes med Petersillie, Porre, Sillerie, og naar skal de optages?

U. Disse skal optages udi October, tag saa de største, og sæt dem ind i Kielderen udi Sand, men Zoppen affskires det halve af, og det smaae skal du sætte i Haugen paa et tørt Sted, paa det du om Foraaret kan have noget, indtil det nye fremkommer.

B. Siig mig hvorledes Bloin- og Safoj - Raal skal forvares!

U. Tag dem op først Frosten kommer, men lad Roden blive ved dem, og de yderste Blade skal borttages, sæt dem saa i Kielderen udi Sand op til Hovedet.

B. Siig mig Omgangs Maaden med hvid Raal og rød Raal!

U. Naar Raalen haver gode faste Hoveder, optages de paa en Dag, de ere gaudsfe torre; tag de yderste Blade af, hæng dem saa op ved Roden paa et tørt Sted i huuset, en 14ten Dags Tid, gør saa en Kule eller Grav i Haugen, hvor Jordnen er hen og tor, stor efter Fornødens hed; tag tørt Lyng eller Halm, læg det paa Bunden, saa et Lav Raal, og saa Lyng eller Halm oven paa, et godt Lav; siden breedes og Jord derpaa, at Frosten ei kan komme til Raalen.

len. Du kan lade et Hul være ved den ene Ende, at du kan optage Kaalen esterhaanden, og der imellem tildække det. Jeg forsikrer dig, at du saaledes kan conservere Kaalen heele Vinteren i gien nem.

B. Hvaar skal Grøn-Ræk optages og sættes sammen, og hvorledes?

U. Den maa først have et Par Nætters Frost; naar den saa er is, optages den, men de raadne Blæde afbrækkes; last en lidet Grøft i Hau gen, hvor der er frie Lust, sæt Kaalen derud i, men lidet staae, dog saaledes, at de ei ligge paa hverandre, last Jord paa Roden, og træd det vel til; saa farer du fort med en anden Grøft lig ledes; der maa være lidet Plads imellem hver Grøft, saa at Kaalen ei rører hinanden, thi saa raadner den, em det blev en vaad Vinter; naar den nu saaledes er sammensat, kan den staae gaudske frisk Vinteren over.

B. Tu haver du givet mig Svar paa mit forlange nede, siig mig nu, om du haver lært denne Konst, eller du haver denne Lærdom udaf Bøger!

U. Jeg haver nok læst adskillige erfarte Urte gaardsmænds Bøger, men jeg haver ogsaa udstaact min Vore med 7 Aars Tjeneste, og nu o ver 30 Aar været ved denne Konst; saa jeg baas de har observeret og prøberet adskilligt i dette Værk.

B. Gaa

B. Saa kan ieg sikkertigen rette mig efter forestrevne Tider og Omgang?

U. Hvad Omgangsmaaden er angaaende, da er det sikkert nok; men Marsens Tider skal du selv observere, thi ieg kan siende en mærkelig Forandrings paa den Tid, ieg havet været ved Professionen; thi da ieg i mine første Aar, funde have min Hauge tilsaet sidst udi Martio, saa kan ieg nu neppe være færdig dermed sidst udi Maj.

Ieg funde vel give dig meere Oplysning udi denne Sag, men da du ei-meere tilspørger mig, vil ieg hermed slutte, og besale dig Gud.

